

PRAWIE WSZYSTKO O... OPIECE PSYCHIATRYCZNEJ I LECZENIU UZALEŻNIEŃ (część pierwsza)

Lekarska opieka psychiatryczna oraz leczenie uzależnień kierowane są do osób z zaburzeniami psychicznymi oraz do osób uzależnionych i ich rodzin. W zależności od potrzeb i stanu chorego leczenie prowadzone jest:

- **ambulatoryjnie:**
 - w poradniach:
 - ◆ psychiatrycznych
 - ◆ leczenia uzależnień
 - przez zespoły leczenia środowiskowego (domowego)
- **na oddziałach lub w ośrodkach dziennych:**
 - psychiatrycznych
 - leczenia uzależnień
- **stacjonarnie** (w szpitalu) na oddziałach:
 - psychiatrycznych
 - leczenia uzależnień

Ponadto przez całą dobę w nagłych przypadkach można skorzystać z pomocy (także ze świadczeń diagnostyczno-terapeutycznych) udzielanej w **izbie przyjęć**, która zapewnia zabezpieczenie medyczne, a także transport w przypadku konieczności kontynuowania leczenia specjalistycznego.

■ OPIEKA PSYCHIATRYCZNA I LECZENIE UZALEŻNIEŃ W WARUNKACH AMBULATORYJNYCH (W PORADNI)

Ambulatoryjna opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień to świadczenia kierowane do osób, które nie wymagają leczenia w warunkach całodziennych (na dziennym oddziale lub w ośrodku) lub całodobowych (w szpitalu).

UWAGA!
SKIEROWANIE NIE JEST WYMAGANE, kiedy chcemy skorzystać z pomocy psychiatry. Skierowania nie potrzebują także osoby uzależnione od alkoholu, środków odurzających i substancji psychotropowych, jeżeli chcą skorzystać ze świadczeń leczenia uzależnień odwykowego.
SKIEROWANIE JEST POTRZEBNE natomiast, jeżeli chcemy udać się do psychologa.

Jakie świadczenia w ramach opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień w poradniach?

- opieka psychiatryczna w poradniach:
 - świadczenia zdrowia psychicznego dla dorosłych
 - świadczenia zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży
 - leczenie nerwic
 - świadczenia seksuologiczne i patologii współżycia*
 - świadczenia psychologiczne
 - świadczenia dla osób z autyzmem dziecięcym lub innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju
 - psychologicznej dla dzieci i młodzieży
 - psychogeriatrycznej
 - psychosomatycznej
- opieka psychiatryczna udzielana przez zespoły leczenia środowiskowego lub domowego*:
 - świadczenia w zespole leczenia środowiskowego (domowego)
 - świadczenia w zespole leczenia środowiskowego (domowego) dla dzieci i młodzieży
 - świadczenia w zespole leczenia środowiskowego (domowego) dla osób z autyzmem dziecięcym
- leczenie uzależnień w poradniach:
 - leczenie uzależnień
 - świadczenia w poradniach:
 - antynikotynowych
 - terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu
 - terapii uzależnień od alkoholu dla dzieci i młodzieży
 - terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych

Świadczenia gwarantowane obejmują niezbędne badania diagnostyczne, konsultacje specjalistyczne, leki oraz wyroby medyczne, w tym również przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, a także świadczenia terapeutyczne i rehabilitacyjne oraz działania edukacyjno-konsultacyjne dla rodzin. W ramach tych świadczeń otrzymamy:

- w poradniach:
 - porady (diagnostyczne, terapeutyczne, kontrolne, psychologiczno-diagnostyczne, psychologiczne, kompleksowo-konsultacyjne dla osób z autyzmem dziecięcym)
 - wizyty lub porady domowe lub środowiskowe,

- wizyty terapeuty środowiskowego*
- sesje (psychoterapii indywidualnej, rodzinnej, grupowej, wsparcia psychospołecznego)
- programy
- przez zespół leczenia środowiskowego (domowego)*:
 - porady (diagnostyczne, terapeutyczne, kontrolne i psychologiczne)
 - wizyty środowiskowe (domowe) – miejscowe i zamiejscowe
 - sesje psychoterapii indywidualnej, rodzinnej, grupowej, sesje wsparcia psychospołecznego
- w poradniach leczenia uzależnień:
 - porady lub wizyty (diagnostyczne, terapeutyczne)
 - wizyty instruktora terapii uzależnień
 - sesje psychoterapii (indywidualnej, rodzinnej lub grupowej)
 - sesje psychoedukacyjne
 - programy leczenia substytucyjnego

* **UWAGA!!!** **Zarówno świadczenia seksuologiczne i patologii współżycia, jak i opieka psychiatryczna udzielana przez zespoły leczenia środowiskowego nie są obecnie kontraktowane przez Śląski Oddział Wojewódzki NFZ. Ponadto świadczenia w poradniach seksuologii i patologii współżycia są realizowane jedynie dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności.**

■ CO TO TAKIEGO?

PORADA LEKARSKA DIAGNOSTYCZNA – porada rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczno-terapeutyczny, który może wymagać od 1 do 3 porad diagnostycznych u jednego pacjenta lub, w przypadku uzależnień dotyczących również osób współuzależnionych, obejmująca:

- zebranie wywiadu
- ocenę stanu psychicznego i somatycznego
- skierowanie na niezbędne badanie psychologiczne
- niezbędne badania diagnostyczne
- niezbędne konsultacje specjalistyczne, w tym laboratoryjne
- czynności pielęgniarskie
- ustalenie rozpoznania i planu terapeutycznego

PORADA LEKARSKA TERAPEUTYCZNA – kolejna porada, w przypadku uzależnień dotyczących również osób współuzależnionych, kontynuująca leczenie według planu terapeutycznego, obejmująca ocenę:

- stanu psychicznego i somatycznego
- postępów leczenia
- niezbędne kontrolne badania diagnostyczne, w tym laboratoryjne
- czynności pielęgniarskie

PORADA LEKARSKA KONTROLNA – porada obejmująca:

- ogólną ocenę przebiegu leczenia
- ocenę stanu somatycznego, w szczególności przy objawach polekowych
- wydanie niezbędnych zaleceń odnośnie kontynuacji leczenia

PORADA PSYCHOLOGICZNA DIAGNOSTYCZNA – porada udzielana z wykorzystaniem narzędzi psychologicznych, rozpoczynająca lub weryfikująca proces diagnostyczno-terapeutyczny, który może wymagać u jednego pacjenta od 1 do 3 porad diagnostycznych, mająca na celu wykonanie:

- pogłębionej diagnostyki osobowości
- ocenę procesów poznawczych
- ocenę innych dyspozycji psychicznych przy użyciu narzędzi psychologicznych
- niezbędnych konsultacji specjalistycznych
- ustalenie diagnozy psychologicznej i planu terapeutycznego

PORADA PSYCHOLOGICZNA – porada będąca elementem prowadzonego leczenia, obejmująca:

- pomoc psychologiczną
- niezbędne dodatkowe i kontrolne badania psychologiczne

PORADA KOMPLEKSOWO-KONSULTACYJNA DLA OSÓB Z AUTYZMEM DZIECIĘCYM – wstępne i kontrolne świadczenie specjalistyczne dla osób z autyzmem dziecięcym lub z innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju, które nie są objęte opieką w programie terapeutyczno-rehabilitacyjnym dla osób z autyzmem dziecięcym. Taką poradą mogą być objęte również osoby powyżej 18. roku życia z tym rozpoznaniem. Świadczenie jest udzielane przez przynajmniej dwie osoby z zespołu specjalistów i obejmuje takie czynności, jak:

- zebranie wywiadu

- badanie stanu psychicznego i somatycznego
- badanie psychologiczne (w razie potrzeby z zastosowaniem specjalistycznych testów)
- instruktaż i psychoedukację dla rodzin
- konsultacje dla osób sprawujących opiekę nad dziećmi w placówkach, prowadzące do ustalenia rozpoznania, diagnozy funkcjonalnej, zaleceń w formie indywidualnego programu terapeutyczno-rehabilitacyjnego i wydania zaświadczenia i opinii w formie pisemnej.

Porada kompleksowo-konsultacyjna dla osób z autyzmem dziecięcym jest realizowana tylko przez poradnie, które spełniają odpowiednie warunki lokalowe (pokój obserwacji).

SESJA PSYCHOTERAPII INDYWIDUALNEJ – sesja z jednym pacjentem, stanowiąca element ustalonego planu leczenia, nastawiona na przepracowanie podstawowych jego problemów i trudności, prowadzona według określonej metody. Sesja psychoterapii indywidualnej może być realizowana w formie:

- interwencji kryzysowej (pomocy psychospołecznej) – do 6 sesji w okresie do 2 tygodni
- psychoterapii krótkoterminowej – do 25 sesji w okresie pół roku
- psychoterapii długoterminowej – do 75 sesji w okresie roku
- psychoterapii podtrzymującej (po zakończeniu psychoterapii krótko- i długoterminowej) - do 15 sesji w okresie pół roku, jako bezpośrednia forma współpracy z pacjentem, polegająca na wspieraniu i utrzymywaniu mocnych cech chorego, bez ingerencji w jego zaburzone procesy

W przypadku leczenia uzależnień możliwe jest udzielanie świadczenia w programach pogłębionych, obejmujących leczenie zaburzeń emocjonalnych u osób uzależnionych i współuzależnionych.

SESJA PSYCHOTERAPII RODZINNEJ – sesja z rodziną (w przypadku uzależnień dotyczy osób współuzależnionych niezależnie od ilości osób), stanowiąca element ustalonego planu leczenia, nastawiona na przepracowanie nasilających się problemów i trudności oznaczających dysfunkcjonalność rodziny, powodującą ryzyko wystąpienia zaburzeń psychicznych i somatycznych u członka rodziny, prowadzona według określonej metody w formie od 6 do 12 sesji w okresie pół roku. W przypadku leczenia uzależnień możliwe jest udzielanie świadczenia w programach pogłębionych, obejmujących leczenie zaburzeń emocjonalnych u osób uzależnionych i współuzależnionych.

SESJA PSYCHOTERAPII GRUPOWEJ – sesja realizowana w grupach pacjentów, stanowiąca element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody, realizowana z grupą od 6 do 12 osób w formie:

- psychoterapii krótkoterminowej – do 50 sesji w okresie pół roku
- psychoterapii długoterminowej – do 110 sesji w okresie roku
- psychoterapii podtrzymującej (po zakończeniu psychoterapii krótko- i długoterminowej) - do 15 sesji w okresie pół roku

W przypadku leczenia uzależnień możliwe jest udzielanie świadczenia w programach pogłębionych, obejmujących leczenie zaburzeń emocjonalnych u osób uzależnionych i współuzależnionych.

SESJA PSYCHOEDUKACYJNA – realizowana w grupach do 25 osób (uzależnionych i współuzależnionych), stanowiąca element ustalonego planu leczenia, prowadzona według określonej metody. Możliwe jest udzielanie świadczenia w programach pogłębionych, obejmujących leczenie zaburzeń emocjonalnych zarówno u osób uzależnionych, jak i współuzależnionych.

SESJA WSPARCIA PSYCHOSPÓŁECZNEGO – to oddziaływanie na jedną osobę lub w grupie na dwie do sześciu osób, kierowane do pacjentów, ich rodzin lub innych osób stanowiących oparcie społeczne dla chorego. Wsparcie psychospołeczne może obejmować do 12 sesji w okresie pół roku.

LECZENIE ŚRODOWISKOWE (DOMOWE) – to porady, wizyty domowe lub środowiskowe, sesje psychoterapii udzielane w środowisku zamieszkania. Ujęte jest w kompleksowy program terapeutyczny i realizowane przez zespół leczenia środowiskowego lub domowego w ramach kompleksowej opieki nad chorym i jego rodziną.

WIZYTA, PORADA DOMOWA LUB ŚRODOWISKOWA – wizyta lub porada diagnostyczna, terapeutyczna lub psychologiczna udzielana w miejscu zamieszkania chorego.

WIZYTA OSOBY PROWADZĄCEJ TERAPIĘ ŚRODOWISKOWĄ – wizyta udzielana przez osobę prowadzącą terapię środowiskową również rodzinie lub opiekunom pacjenta, obejmuje:

- ocenę postępu leczenia
- realizację i koordynację zadań zaplanowanych w indywidualnym planie leczenia
- niezbędne kierowanie do lekarza lub psychologa lekarza w razie potrzeby
- działania informacyjno-motywacyjne na wstępnym etapie kontaktu pacjenta z placówką przed ustaleniem diagnozy i indywidualnego planu leczenia

WIZYTA INSTRUKTORA TERAPII UZALEŻNIEŃ – wizyta kontynuująca leczenie według ustalonego planu terapeutycznego, w przypadku uzależnień dotyczących również osób współuzależnionych, i obejmująca:

- ocenę postępu leczenia
- realizację i koordynację zadań zaplanowanych w indywidualnym planie leczenia
- niezbędne kierowanie do lekarza lub psychologa lekarza w razie potrzeby
- działania informacyjno-motywacyjne na wstępnym etapie kontaktu pacjenta z placówką przed ustaleniem diagnozy i indywidualnego planu leczenia

PROGRAM TERAPEUTYCZNO-REHABILITACYJNY DLA OSÓB Z AUTYZMEM DZIECIĘCYM - to zespół świadczeń udzielanych chorym z rozpoznaniem autyzmu dziecięcego lub innych całościowych zaburzeń rozwoju oraz ich rodzinom w celu:

- redukcji objawów psychopatologicznych
- poprawy w funkcjonowaniu emocjonalnym, społecznym i poznawczym
- poprawy w porozumiewaniu się werbalnym i niewerbalnym
- usamodzielnienia i przygotowania do życia w wieku dorosłym

Programem mogą być też objęte osoby powyżej 18. roku życia z tym rozpoznaniem. Program jest realizowany przez zespół specjalistów i obejmuje:

- wizyty terapeutyczne polegające na indywidualnej terapii psychologicznej
- terapię i poradnictwo psychologiczne dla rodzin
- terapię zaburzeń mowy oraz porozumiewania się psychoedukację rodziców
- grupowe zajęcia terapeutyczne (grupy 5-10 pacjentów oraz minimum 2 osoby personelu)

Łącznie dla jednego pacjenta do 360 godzin leczenia w ciągu roku. Program może być realizowany w poradniach zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży jako świadczenie dodatkowe, wyraźnie wyodrębnione od innych świadczeń udzielanych w poradni oraz jako świadczenie podstawowe w poradniach dla osób z autyzmem dziecięcym.

PROGRAM LECZENIA SUBSTYTUCYJNEGO – program leczenia uzależnienia, realizowany zgodnie z przepisami *Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. Nr 179, poz. 1485 z późn. zm.)*, obejmujący:

- wydawanie pacjentowi substytucyjnych dawek środka substytucyjnego (zamiennika)
- kontrolę abstynencji
- okresowo: badanie stanu somatycznego i psychicznego chorego oraz psychoterapię indywidualną lub grupową (do 2 godzin tygodniowo)
- konsultacje specjalistyczne
- leczenie innych przewlekłych chorób związanych z przyjmowaniem narkotyków i środków odurzających

ciąg dalszy w następnym wydaniu...

Podstawa prawna:

1. *Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008 roku Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.)*.
2. *Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 30 sierpnia 2009 roku w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień (Dz.U. z dnia 31 sierpnia 2009 roku Nr 140, poz. 1146 z późn. zm.)*.
3. *Zarządzenie nr 60/2009/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 2 listopada 2009 roku w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów w rodzaju opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień*.
4. *Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z dnia 20 października 1994 roku Nr 11, poz. 535 z późn. zm.)*.
5. *Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 23 listopada 1995 roku regulujące szczegółowy sposób działania szpitala psychiatrycznego w sprawach przyjmowania oraz wypisywania ze szpitala psychiatrycznego (Dz.U. z dnia 22 grudnia 1995 roku)*.
6. *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z dnia 19 września 2005 roku Nr 179, poz. 1485 z późn. zm.)*.

**UWAGA!!! KOLEJNE WYDANIE UKAŻE SIĘ
29 STYCZNIA 2010 ROKU.
SZUKAJ NAS W PIĄTKOWYM WYDANIU GAZETY!**

NFZ | Narodowy Fundusz Zdrowia
Śląski Oddział Wojewódzki w Katowicach

www.nfz-katowice.pl | www.nfz.gov.pl

Informacja ogólna
ul. Kossutha 13, 40-844 Katowice, tel. 32 735 19 00
ul. gen. Jankego 15A, 40-615 Katowice, tel. 32 735 05 05

Biurowisko Rzecznika Praw Pacjenta Śląskiego OW NFZ
ul. Kossutha 13, 40-844 Katowice, tel. 32 735 17 07

Biurowisko Działu Skarg i Wniosków
ul. gen. Jankego 15A, 40-615 Katowice,
tel. 32 735 05 90; 32 735 05 63; 32 735 05 13; 32 735 05 45

Informacja dotycząca Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego (KUZ)
ul. Kossutha 13, 40-844 Katowice, tel. 32 735 18 00

Informacja dotycząca zasad wydawania Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ) oraz dokumentów potrzebnych do jej otrzymania
ul. Kossutha 13, 40-844 Katowice, tel. 32 735 18 87,
32 735 18 78, 32 735 18 72

Informacja dotycząca zasad rozliczania (refundacji) kosztów leczenia poniesionych przez ubezpieczonych w ramach UE/EFTA
ul. Kossutha 13, 40-844 Katowice,
tel. (0048) 32 735 16 73, 32 735 15 67, 32 735 16 25

Informacja dotycząca planowego leczenia poza granicami kraju
ul. Kossutha 13, 40-844 Katowice,
tel. 32 735 16 25, 32 735 16 73

Informacja Działu Lecznictwa Uzdrawiskowego
ul. gen. Jankego 15A, 40-615 Katowice, tel. 32 735 05 22

Dział ds. Środków Pomocniczych i Przedmiotów Ortopedycznych
ul. gen. Jankego 15A, 40-615 Katowice,
tel. 32 735 05 56, 32 735 05 57

Platny materiał przygotowany i zlecony przez NFZ

28772730 15012010 DLOK